

Nr 26

Utlåtande i anledning av väckta motioner om vissa pensionärers rätt till ersättning för sjukhusvård m. m.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft sex inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna nr 15 i första kammaren av herrar *Olsson, Johan*, och *Svanström*, samt nr 27 i andra kammaren av herrar *Eriksson* i *Bäckmora* och *Vigelsbo*;

2) de likalydande motionerna nr 64 i första kammaren av fröken *Mattson* och herr *Pettersson, Karl*, samt nr 100 i andra kammaren av fru *Lindberg* och fru *Svensson*; samt

3) de likalydande motionerna nr 572 i första kammaren av herrar *Enarsson* och *Ottosson*, samt nr 718 i andra kammaren av fröken *Wetterström m. fl.*

Motionsyrkandena

I *motionerna I: 15* och *II: 27* har hemställts, »att riksdagen för sin del måtte besluta om sådan ändring i Lag om allmän försäkring, att person som åtnjuter folkpension eller hel förtidspension, kan uppbära ersättning för sjukhusvård under samma villkor som annan försäkrad, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig ändring av författningstexten».

I *motionerna I: 64* och *II: 100* har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att 1961 års sjukförsäkringsutredning måtte få i uppdrag att utreda frågan om befrielse för folk- och förtidspensionärer att erlägga vårdavgift vid intagning å sjukhus för akutvård».

I *motionerna I: 572* och *II: 718* har hemställts, »att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

*lag om ändring i 4 kap. 3 § lag om allmän försäkring
den 25 maj 1962 (nr 381)*

Härigenom förordnas, att 4 kap. 3 § lag om allmän försäkring den 25 maj 1962 (nr 381) skall erhålla följande ändrade lydelse:

4 kap.

3 §.

För tid efter ingången av den månad, varunder försäkrad fyllt sextiosju år eller dessförinnan börjat åtnjuta ålderspension enligt denna lag, må sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård icke utgå för mer än sammanlagt *trehundrasextio dagar*. Vad nu sagts skall i fråga om ersättning för sjukhusvård äga motsvarande tillämpning för tid, varunder den försäkrade åtnjuter hel förtidspension; och skall med sådan tid jämföras efterföljande tid, därest förtidspensionen upphört att utgå med månaden näst före den, varunder den försäkrade fyller sextiosju år.»

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 27, II: 100 och II: 718.

Gällande bestämmelser*Sjukvårdsersättning*

Huvudreglerna om sjukvårdsersättning återfinns i 2 kap. lagen om allmän försäkring. Enligt dessa regler har en försäkrad rätt till ersättning för utgifter för läkarvård, viss tandläkarvård samt sjukhusvård ävensom i samband därmed företagna resor.

Ersättning för utgifter för *sjukhusvård*, som varit erforderlig på grund av sjukdom eller förlossning, utgår enligt huvudregeln med det belopp som motsvarar avgiften på allmän sal vid hemortssjukhus. Härmed avses sjukhus drivet av landstingskommun eller stad, inom vars område den försäkrade är bosatt. Har vård beretts genom riksförsäkringsverkets försorg annorstädes än på allmänt sjukhus, motsvarar ersättningsbeloppet den lägsta för sådan vård utgående avgiften.

Om en försäkrad är berättigad till ersättning för utgifter för sjukhusvård, får han också ersättning för *resor* till och från sjukvårdsinrättningen, såvida ej med hänsyn till resans längd samt den sjukets tillstånd skäligen kunnat fordras, att han gått eller färdats på annat sätt som inte krävt

särskild kostnad. Närmare bestämmelser om reseersättning finns intagna i *sjukreseförordningen*.

Sjukpenning

Sjukpenningförmånerna regleras i 3 kap. *lagen om allmän försäkring*.

Den försäkrades rätt till sjukpenning är beroende av att han är placerad i sjukpenningklass. Varje försäkrad, som är inskriven hos försäkringskassa och som har inkomst av förvärvsarbete (anställning eller annat förvärvsarbete) om minst 1 800 kronor om året, skall vara placerad i sjukpenningklass. Det avgörande för vilken sjukpenningklass en försäkrad skall tillhöra är inkomstens storlek.

Kvinnlig försäkrad, som är inskriven hos allmän försäkringskassa men vars inkomst av förvärvsarbete inte uppgår till 1 800 kronor, skall ändå vara placerad i sjukpenningklass, om hon är gift och stadigvarande sammanbor med sin make eller med barn under 16 år till henne eller hennes make eller med någon, med vilken hon varit gift eller har eller har haft barn (den s. k. hemmafruförsäkringen). Sjukpenningplacering enligt denna regel gäller dock icke för tid efter den månad, varunder kvinnan fyller 67 år. Kvinna som omfattas av hemmafruförsäkringen skall tillhöra sjukpenningklass nr 1.

För dag då försäkrad åtnjuter sjukhusvård skall sjukpenning med visst undantag minskas med 5 kronor, dock högst med hälften av sjukpenningens belopp. Sjukpenning utgår i allmänhet icke under de tre första dagarna av varje sjukperiod (karenstiden).

Sjukpenningbeloppen för dag varierar från 5 kronor i klasserna nr 1 och 2 till 28 kronor i klass nr 15.

Samordningen mellan sjukförsäkringen och den allmänna pensioneringen

Förmånerna från sjukförsäkringen och pensioneringen är samordnade enligt regler i 4 kap. *lagen om allmän försäkring*. Rätten till ersättning från sjukförsäkringen är ej begränsad till visst antal dagar utom för dem som åtnjuter ålderspension eller hel förtidspension från den allmänna försäkringen. En ålderspensionär har rätt till sjukpenning och ersättning för sjukhusvård för sammanlagt högst 180 dagar, räknat från ingången av den månad han fyller 67 år eller dessförinnan börjar åtnjuta ålderspension. Den som åtnjuter hel förtidspension kan ej ha rätt till sjukpenning, men däremot har han rätt till ersättning för sjukhusvård under en tid av sammanlagt högst 180 dagar. För den som har partiell förtidspension gäller vanliga regler, d. v. s. han är sjukvårdsförsäkrad för obegränsad tid och kan vara sjukpenningförsäkrad för den förvärvsinkomst han har.

Historik m. m.

Sjukpenning vid sjukhusvård

I sitt år 1961 avgivna betänkande *Förtidspensionering och sjukpenning-*

försäkring m. m. (SOU 1961: 29) anförde 1958 års socialförsäkringskommitté bl. a.

I fråga om sjukpenningens storlek vid sjukhusvård får kommittén anföra följande. Nu gäller att för tid, då sjukpenningförsäkrad medlem åtnjuter sjukhusvård, hempenning skall utgivas i stället för sjukpenning. Hempenningen utgår, med nedan angivet undantag, med belopp motsvarande den sjukpenning, som eljest skolat utgå, minskat med 3 kr. dock med högst hälften av sjukpenningens belopp. Den minskning som göres skall intill ett belopp av en krona 50 öre anses utgöra minskning av grundsjukpenningen. Återstoden — högst en krona 50 öre — utgör minskning å tillägssjukpenningen. För kvinnlig medlem, som i hemmet har minst ett barn under tio år, vilket är sjukvårdsförsäkrat som barn till henne eller hennes make, skall hempenningen utgöra minst 3 kr. om dagen.

Vårdavgiften för patienter å allmän sal vid sjukhus och andra sjukvårdsinrättningar uppgår för närvarande i allmänhet till 5 kr. om dagen mot tidigare 3 kr. För patienter, vilkas sjukhjälpstid inom den allmänna sjukförsäkringen inte gått till ända, betalas vårdavgiften av vederbörande sjuk-kassa.

Minskningen av sjukpenningen under sjukhusvistelse har motiverats med de besparingar i fråga om föda, klädslitage m. m. som uppkommer vid sjukhusvistelse. Därjämte har framhållits bl. a. att läkarvård och läkemedel är helt fria vid sjukhusvård.

Med hänsyn främst till att de besparingar, som sålunda uppkommer för den sjuke vid sjukhusvistelse, numera torde kunna uppskattas till ett högre belopp än 3 kr., finner kommittén skäligt att den ifrågavarande minskningen jämkas uppåt. Kommittén förordar att sjukpenningen vid sjukhusvistelse skall minska med 5 kr., dock att minskningen med nedan angivet undantag skall göras med högst hälften av den sjukpenning som eljest skolat utgå.

Vad kommittén uttalat lades i huvudsak oförändrat till grund för denna del av *Kungl. Maj:ts proposition nr 90 år 1962* med förslag till lag om allmän försäkring, m. m. *Andra lagutskottet*, som i sitt härutinnan av riksdagen godkända *utlåtande nr 27* behandlade propositionen, reste ej invändningar mot förslaget i förevarande avseende.

Samordningen mellan sjukförsäkringen och den allmänna pensioneringen

Socialvårdskommittén föreslog i sitt sjukförsäkringsbetänkande (SOU 1944: 15) att personer, som ägde uppbära (efter behovsprövning utgående) tilläggs-pension eller invalidunderstöd enligt dåvarande lagstiftning, inte skulle vara sjukpenningförsäkrade. Förslaget föranleddes huvudsakligen av önskemålet att draga en tydlig gräns mellan folkpensioneringen och sjukförsäkringen. Uppnåendet av 67-årsåldern skulle däremot inte i och för sig medföra att vederbörande utestängdes från sjukpenningförsäkringen. Såväl sjukpenningbeloppen som sjukhjälpstiden föreslogs emellertid nedsatta. Sjukhjälp skulle sålunda inte utges för mer än sammanlagt högst 365 dagar

för tid efter ingången av den månad, varunder den försäkrade fyllt 67 år. I den därefter inom socialdepartementet upprättade *sjukförsäkringspromemorian* uttalades, att tillräckligt bärande skäl saknades att från sjukpenningförsäkringen undantaga personer, vilkas årsinkomst uppginge till det för tillhörighet till denna försäkring föreslagna minimibeloppet, 600 kr., enbart på grund av att de tillerkänts tilläggspension eller invalidunderstöd. I *promemorian* berördes inte frågan om den kortare sjukhjälpstiden.

I *propositionen nr 312 till 1946 års riksdag* framhöll *föredragande departementschefen* att frågan kommit i ett något annat läge genom den då i *propositionen nr 220* föreslagna nya folkpensioneringslagstiftningen. Att helt utestänga dem, som uppbar en inkomstprövad form av folkpension, från sjukpenningförsäkringen syntes inte bära ifrågakomma. Visst utrymme för denna försäkring torde enligt departementschefens uppfattning finnas även för dem som inte åtnjöt annan folkpensionsförmån än den allmänna ålderspensionen. Den omständigheten, att någon får rätt till folkpension enligt den nya lagstiftningen därom, borde enligt departementschefens mening inte utesluta honom från tillhörigheten till sjukpenningförsäkringen. Det var emellertid då erforderligt med vissa särbestämmelser för folkpensionärerna för att vinna erforderlig samordning mellan ifrågavarande båda grenar av socialförsäkringen. Anpassningen borde — i enlighet med vad socialvårdskommittén föreslagit i sitt betänkande angående lag om folkpensionering (SOU 1945: 46) — ske på så sätt, att sjukpenningen för de sjukpenningförsäkrade folkpensionärerna begränsades till 2 kr. om dagen och att sjukhjälpstiden begränsades till 90 dagar för varje sjuklighets-tillstånd.

1946 års riksdag beslöt på denna punkt i enlighet med vad som föreslagits i *propositionen*.

Socialförsäkringsutredningen föreslog i sitt betänkande angående sjukförsäkring och yrkesskadeförsäkring (SOU 1952: 39) ingen annan ändring i sak i bestämmelsen att sjukhjälpstiden skulle vara högst 730 dagar för försäkrade i allmänhet och 90 dagar för folkpensionärer än att dessa tider skulle gälla även den nya försäkringsförmånen ersättning för sjukhusvård. Utredningen framhöll emellertid, att förslaget var av preliminär natur i fråga om folkpensionärernas sjukhjälpstid vid sjukhusvård.

I *propositionen nr 178 till 1953 års riksdag*, varigenom förslag till ändring i sjukförsäkringslagen framlades, anslöt sig *föredragande departementschefen* till utredningens förslag, såvitt nu är i fråga. Departementschefen anförde härvid sammanfattningsvis följande.

Det var önskvärt att försiktighet iaktogs vid lagstiftningens utformning. Det var nödvändigt att kostnaden för försäkringen begränsades. Principen om gemensam sjukhjälpstid vid sjukpenning och sjukhusvårdsersättning överensstämde med vad som gällde enligt sjukkaesförordningen. Det var

emellertid inte i och för sig givet, att samma begränsning, som stadgats angående folkpensionärers sjukhjälpstid med avseende å sjukpenning, borde gälla i fråga om deras rätt till ersättning vid sjukhusvård. Skäl kunde anföras för en längre sjukhjälpstid i dessa fall. Å andra sidan kunde den omständigheten, att folkpensionen i regel förslog till vårdkostnaderna, åberopas som ett argument för att folkpensionärerna borde bekosta sin sjukhusvistelse även under de första 90 dagarna. Avgifterna å de allmänna sjukhusen torde väl inrymmas inom ramen för de förhöjda folkpensionerna. Man kunde därför säga, att de folkpensionärer, som var mera stadigvarande intagna å sjukvårdsinrättningar, kom i minst lika gott läge som de å ålderdomshem intagna.

Andra lagutskottet framhöll i sitt av riksdagen godkända *utlåtande nr 35* bl. a., att pensionärernas arbetsförmåga i regel måste anses vara starkt tidsbegränsad. Därjämte borde beaktas, att för folkpensionärernas försörjning anordnats en annan socialförsäkringsgren, nämligen folkpensioneringen, och att den i propositionen föreslagna regeln angående sjukhjälpstiden kunde anses innebära ett steg mot en samordning mellan de båda socialförsäkringsgrenarna. Det var emellertid enligt utskottets mening angeläget att denna samordningsfråga vann ytterligare beaktande vid de utredningar rörande socialförsäkringen, som framdeles kom att äga rum. Utskottet erinrade även om att propositionen för folkpensionärernas del så till vida innebar en förbättring vid jämförelse med den år 1946 antagna lagen, att någon särskild regel om begränsning av storleken av dessa sjukkasemedlemmars sjukpenning icke föreslagits.

I syfte att eliminera verkningarna av höjda sjukhusavgifter beslutades år 1958 en förlängning av folkpensionärernas sjukhjälpstid i vad avsåg ersättning för sjukhusvård till 180 dagar i de fall den tidigare var 90 dagar.

I sitt ovan angivna betänkande anförde 1958 års *socialförsäkringskommitté* bl. a.

Frågan om behovet av sjukpenning efter fyllda 67 år har kommit i ett delvis annat läge genom de senaste årens reformer på pensioneringens område. Folkpensioneringens ålderspension har sålunda höjts väsentligt och ytterligare höjningar planeras under de närmaste åren. Dessutom kommer ålderspensioner från tilläggs-pensioneringen att utgivas fr. o. m. ingången av år 1963. Pensioneringen kommer sålunda att på ett helt annat sätt än tidigare tillgodose försörjningsbehoven i förevarande fall. Med hänsyn till de omställningssvårigheter, som uppkommer vid av sjukdom förorsakat bortfall av förvärvsinkomst, anser kommittén det likväl motiverat, att förvärvsarbetande ålderspensionärer kan vara sjukpenningförsäkrade och erhålla sjukpenning för en begränsad tid. Den som åtnjuter hel förtidspension får enligt förslaget i det föregående inte vara sjukpenningförsäkrad. Avlöses förtidspension av ålderspension, bör vederbörande givetvis inte heller vara sjukpenningförsäkrad.

Den som fyllt 67 år äger enligt nu gällande bestämmelser för tid efter

utgången av den månad då han uppnått nämnda ålder vid varje sjukdom åtnjuta sjukpenning för högst 90 dagar. Kommittén föreslår att sjukpenning i fortsättningen skall kunna utgå för högst 180 dagar för tid efter ingången av den månad, då vederbörande fyllt 67 år, oavsett om arbetsoförmågan förorsakas av en eller flera sjukdomar. Förslaget innebär en förlängning av nuvarande sjukhjälpstid för sjukpenning med vanligen 90 dagar, därvid dock bör erinras om att nuvarande sjukhjälpstid om högst 90 dagar avser varje sjukdom för sig. I de flesta fall blir den nu föreslagna regeln fördelaktigare för de försäkrade än de nuvarande bestämmelserna och den har även den fördelen att det inte blir nödvändigt att tillämpa några medicinska sammanläggningsregler — något som bereder särskilda svårigheter i fråga om åldringarna.

Nyss förordade regler bör enligt kommitténs mening i princip gälla inte blott för den som fyllt 67 år och på grund därav uppbär ålderspension utan också för den som valt att taga ut ålderspension före nämnda ålder. Den som skjutit upp ålderspensionsuttaget, bör i förevarande avseende betraktas som om han uppbär ålderspension.

För den som uppbär ålderspension eller hel förtidspension bör frågan om sjukhjälpstiden för rätt till ersättning för sjukhusvård lösas på samma sätt som föreslagits i fråga om rätten för ålderspensionär till sjukpenning. Härvid bör ej någon skillnad göras mellan den som uppbär ålderspension på grund av fyllda 67 år eller som valt att taga ut ålderspension i förtid eller som skjutit upp ålderspensionsuttaget. Kommittén förordar sålunda att ersättning för sjukhusvård i samtliga nu nämnda fall må utgivas för högst 180 dagar, oavsett, om det rör sig om en eller flera sjukdomar. De 180 dagarna skall räknas från ingången av den månad, fr. o. m. vilken pensionen utgår respektive fr. o. m. den månad under vilken 67-årsåldern uppnås eller ålderspension dessförinnan börjar utgå. Sjukhjälpstiden räknas i förekommande fall gemensamt för sjukpenning och ersättning för sjukhusvård.

För den som är berättigad till partiell förtidspension blir enligt kommitténs förslag sjukhjälpstiden för rätt till sjukvårdsersättning inte begränsad till visst antal dagar. Ersättes den partiella förtidspensionen av hel förtidspension, blir sjukhjälpstiden enligt vad nyss sagts begränsad till 180 dagar.

Kommitténs förslag ligger i huvudsak oförändrat till grund för lagen om allmän försäkring i denna del.

I direktiven till 1961 års sjukförsäkringsutredning anföres, att ännu en del spörsmål inom sjukförsäkringens område kvarstår och att tiden nu är mogen för en översyn av sjukförsäkringslagstiftningen i de delar, där denna inte uppmärksamats under de senaste årens reformarbete. Härvid framhålls bl. a. att fördelarna och nackdelarna av en helt avgiftsfri sjukhusvård bör undersökas. Enligt direktiven står det utredningen fritt att upptaga sådana spörsmål som aktualiseras under översynen och som faller inom ramen för de uppgifter som tillagts utredningen.

Fråga om folkpensionärernas ställning inom sjukförsäkringen var på grund av väckta motioner föremål för riksdagens bedömning år 1963. I sitt

av riksdagen godkända utlåtande i ämnet, nr 26 år 1963, anförde *andra lagutskottet* bl. a.

1961 års sjukförsäkringsutredning har tillkallats för att verkställa en översyn av sjukförsäkringen och därmed sammankopplade förmåner. Enligt direktiven skall utredningen bl. a. undersöka fördelarna och nackdelarna av en helt avgiftsfri sjukhusvård ävensom frågan om hur läkemedelsförmåner bör utformas. Det står även utredningen fritt att upptaga andra till sjukförsäkringen hörande problem, som aktualiseras under arbetets gång.

Utskottet finner det ej lämpligt eller möjligt att ur det pågående utredningsarbetet till särskild behandling utbryta de av motionärerna aktualiserade spörsmålen. Det synes utskottet i stället mest ändamålsenligt om de delar av sjukförsäkringen som kan anses i behov av ytterligare översyn behandlas i ett sammanhang.

Enahanda spörsmål aktualiserades också genom *interpellationer* vid 1963 års riksdag. I interpellationssvaren (AK:s prot. 23: 22 och 34: 22) förklarade *chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling*, att frågan om lagändring var för tidigt väckt, då de genom lagen om allmän försäkring införda reglerna varit i tillämpning endast en kort tid. Departementschefen hänvisade också till det arbete som bedrivs av 1961 års sjukförsäkringsutredning. Under den fortsatta debatten i anledning av det senare interpellationssvaret anförde departementschefen bl. a.

Som jag redan har sagt är det svårt att dra några mera vittgående slutsatser av hur de nya reglerna har utfallit. Sjukförsäkringsutredningens arbete kan komma att ställa reglerna i en ny belysning. Utan att på något sätt vilja föregripa en omprövning av bestämmelserna vill jag emellertid påpeka följande: Medan pensionen vid vanlig sjukhusvård utgår ograverad, vet vi att förvärvsarbetande vid sjukhusvistelse redan från början får avdrag från sin sjukpenning med i regel fem kronor per dag. Man kan därför säga att den som åtnjuter pension vid sjukhusvistelse intill 180 dagar är fördelaktigare ställd i fråga om förmåner och att det med den sjukhusavgift som tas ut vid längre sjukhusvistelse blir samma minskning som andra redan från början får vidkännas genom sjukpenningavdrag.

Frågan om de fem kronorna i sjukhusavgift bör inte heller ses isolerad från vad som bör gälla vid andra former av sjukvård. De som är sjuka i sina hem är i flera avseenden sämre lottade; eftersom de har vissa utgifter på grund av sin sjukdom, bl. a. får de av egna medel bestå en del av kostnaderna för läkare och läkemedel, något som den som är intagen på sjukhus slipper ifrån. Normalt innebär väl sjukhusvistelsen också mindre kostnader för mat och andra dagliga behov.

I sitt utlåtande, nr 35 år 1964, behandlade *andra lagutskottet* motioner med yrkanden om förbättring av folkpensionärernas sjukförsäkringsförmåner. Utskottet anförde bl. a.

Frågor om folkpensionärernas ställning inom sjukförsäkringen har varit föremål för riksdagens prövning vid flera tillfällen. Motioner i ämnet vid

fjölårets riksdag lämnades i enlighet med andra lagutskottet hemställan utan åtgärd. I sitt utlåtande i anledning av motionerna påpekade utskottet, att 1961 års sjukförsäkringsutredning tillkallats för att verkställa en översyn av sjukförsäkringen och därmed sammankopplade förmåner samt att utredningen enligt sina direktiv bl. a. skall undersöka fördelarna och nackdelarna av en helt avgiftsfri sjukhusvård ävensom frågan om hur läkemedelsförmånerna bör utformas. Utskottet fann det ej lämpligt eller möjligt att till särskild behandling utbryta de problem som aktualiserats i motionerna.

Utskottet finner ej anledning att frånga sin tidigare redovisade ståndpunkt, att frågorna om folkpensionärernas ställning inom sjukförsäkringen ej bör behandlas i annat sammanhang än i samband med den allmänna översynen av sjukförsäkringen. Det må här påpekas att de ändrade bestämmelser rörande sjukförsäkringsförmånerna i stort, som kan bli en följd av den allmänna översynen, sannolikt kommer att ställa de av motionärerna kritiserade reglerna i ny belysning. Det synes erforderligt att frågorna om folkpensionärernas ställning inom sjukförsäkringen omprövas mot bakgrund av det nya läge som sålunda kan uppkomma. Med hänsyn härtill finner utskottet, att de nu aktuella motionsyrkandena bör förutsättningslöst behandlas av 1961 års sjukförsäkringsutredning. Det torde ankomma på utredningen att avgöra huruvida det är möjligt och lämpligt att innan utredningens hela uppdrag fullgjorts framlägga särskilda förslag i de frågor motionärerna aktualiserat.

Utskottets uttalanden i ämnet synes böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.

Riksdagen biföll utskottets hemställan.

Riksdagen fann under fjölåret ej anledning frånga sin tidigare ståndpunkt.

Utskottet

Bestämmelserna om ersättning för sjukhusvård och om sjukpenning återfinns i lagen om allmän försäkring. Sjukförsäkrad erhåller enligt huvudregeln ersättning för sjukhusvård med belopp som motsvarar avgiften på allmän sal vid hemortssjukhus — f.n. i regel fem kronor för dag. Under den tid sjukhusvård åtnjutes minskas emellertid den försäkrades sjukpenning med fem kronor per dag, dock med högst halva sjukpenningen. I lagen om allmän försäkring finns dessutom vissa bestämmelser som samordnar förmånerna från sjukförsäkringen och den allmänna pensioneringen. Sålunda har ålderspensionär rätt till sjukpenning och ersättning för sjukhusvård för sammanlagt högst 180 dagar efter det han fyllt 67 år eller dessförinnan uttagit ålderspension. Den som åtnjuter hel förtidspension kan ej få sjukpenning men har rätt till ersättning för sjukhusvård under en tid av sammanlagt högst 180 dagar.

I motionerna I: 15 och II: 27 hemställes om sådan ändring i lagen, att person som åtnjuter folkpension eller hel förtidspension kan få ersättning för sjukhusvård under samma villkor som annan försäkrad.

I motionerna I: 64 och II: 100 begäres att 1961 års sjukförsäkringsutredning måtte få i uppdrag att utreda frågan om befrielse för folk- och förtidspensionärer från att erlægga vårdavgift vid intagning å sjukhus för akutvård.

Även i motionerna I: 572 och II: 718 kritiseras 180-dagarsregeln. Motionärerna yrkar att längsta tiden för erhållande av sjukpenning och ersättning för sjukhusvård skall utsträckas till 360 dagar.

Frågor om folkpensionärernas ställning inom sjukförsäkringen har varit föremål för riksdagens prövning vid flera tillfällen. Motioner i ämnet vid 1963 års riksdag lämnades i enlighet med andra lagutskottets hemställan utan åtgärd. Utskottet påpekade, att 1961 års sjukförsäkringsutredning tillkallats för att verkställa en översyn av sjukförsäkringen och därmed sammankopplade förmåner samt att utredningen enligt sina direktiv bl. a. skall undersöka fördelarna och nackdelarna av helt avgiftsfri sjukhusvård. Utskottet ansåg det ej lämpligt eller möjligt att till särskild behandling utbryta de problem som aktualiserats i motionerna. Vid 1964 års riksdag fann utskottet inte anledning att frångå sin ståndpunkt, att frågorna om folkpensionärernas ställning inom sjukförsäkringen ej bör behandlas i annat sammanhang än i samband med den allmänna översynen av sjukförsäkringen. Utskottet påpekade att de ändrade bestämmelser rörande sjukförsäkringsförmånerna i stort, som kan bli en följd av den allmänna översynen, sannolikt kommer att ställa de aktualiserade problemen i ny belysning. Frågorna om folkpensionärernas ställning inom sjukförsäkringen måste, ansåg utskottet, omprövas mot bakgrund av det nya läge som sålunda kan uppkomma. Med hänsyn härtill fann utskottet, att de då aktuella motionsyrkandena borde förutsättningslöst behandlas av 1961 års sjukförsäkringsutredning. Huruvida det är möjligt och lämpligt att, innan utredningens uppdrag fullgjorts i dess helhet, framlägga förslag i de frågor motionärerna aktualiserat skulle, enligt utskottets mening, ankomma på utredningen att avgöra. Riksdagen gav i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening till känna vad utskottet anfört. Under år 1965 fann utskottet inte skäl föreligga att frångå sin tidigare ståndpunkt såvitt angick folkpensionärernas sjukförsäkringsförmåner. Motioner i frågan avslogs av riksdagen i enlighet med utskottets hemställan.

Utskottet kan inte finna att sedan fjolåret inträffat något som kan leda till en annan bedömning av de nu aktualiserade frågorna. Utskottet får därför hemställa,

att följande motioner, nämligen

- 1) motionerna I: 15 och II: 27,
- 2) motionerna I: 64 och II: 100, samt

3) motionerna I:572 och II:718,
icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 15 mars 1966

På andra lagutskottets vägnar:

JOHN R. ANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: fru Carlqvist, herrar Kaijser*, Lars Larsson, fru Nilsson, herrar Eric Carlsson, Erik Filip Petersson*, Högström* och Kilsmo;

från a n d r a kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Odhe*, Rimmerfors, Gustavsson i Alvesta*, fröken Sandell*, fru Svensson, herr Ringaby och fru Skantz.

---

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av fru *Svensson*.